

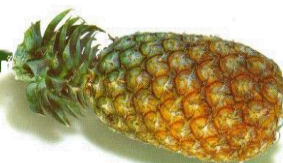
แมลงศัตรูส้มโอ และการป้องกันกำจัด

วัตถุประสงค์

- รู้จักแมลง ไร ศัตรูสำคัญของส้มโอ
- ทราบลักษณะความเสียหายที่เกิดจากแมลงแต่ละชนิด
- รู้วิธีการป้องกันกำจัดที่เหมาะสม

ศัตรูพืช

หมายถึง สัตว์ ที่ทำความเสียหายหรือรบกวน
มนุษย์ สัตว์เลี้ยง พืชปลูก เช่น แมลง ไร
ไส้เดือนฝอย หุ่น นก รวมไปถึงสิ่งมีชีวิตอื่น ๆ
เช่น วัชพืช เชื้อรา แบคทีเรีย ไวรัส

ตำแหน่งของแมลงและไรในอาณาจักรสัตว์

Phylum *Arthropoda*

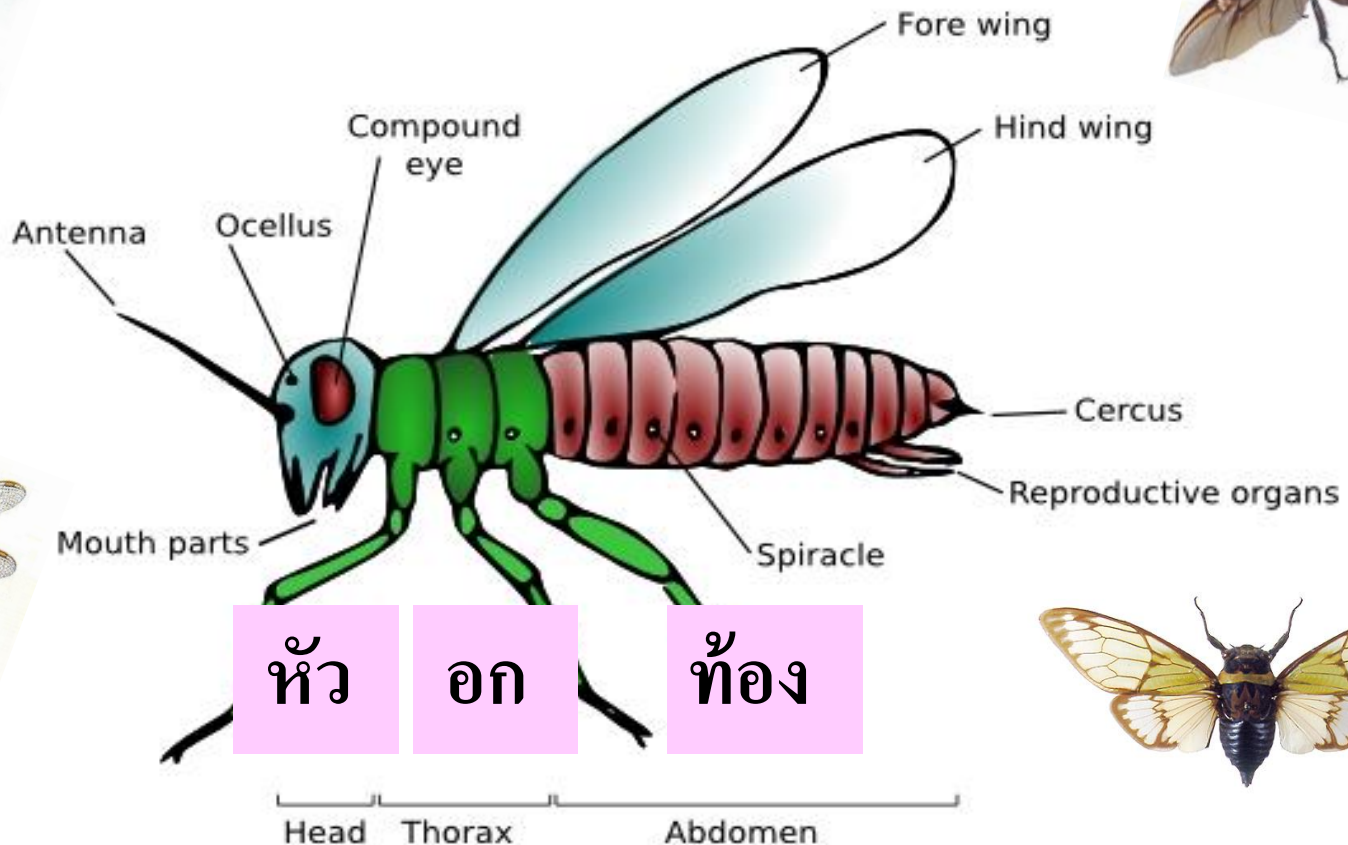
Class *Insecta*

Class *Arachnida*

ลักษณะทั่วไปของแมลง

- ลำตัวแบ่งออกเป็น 3 ส่วน

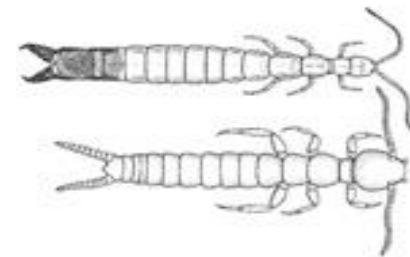
การเปลี่ยนแปลงรูปร่าง

และการเจริญเติบโตของแมลง

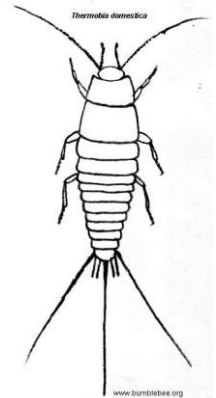

1) การเจริญเติบโตแบบไม่มีการเปลี่ยนแปลงรูปร่าง

ตัวอ่อนมีลักษณะเหมือนตัวเต็มวัย
แต่ตัวเล็กกว่า

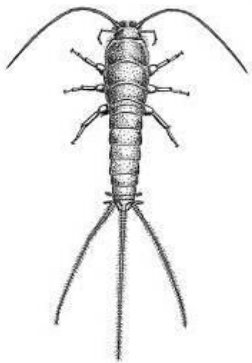
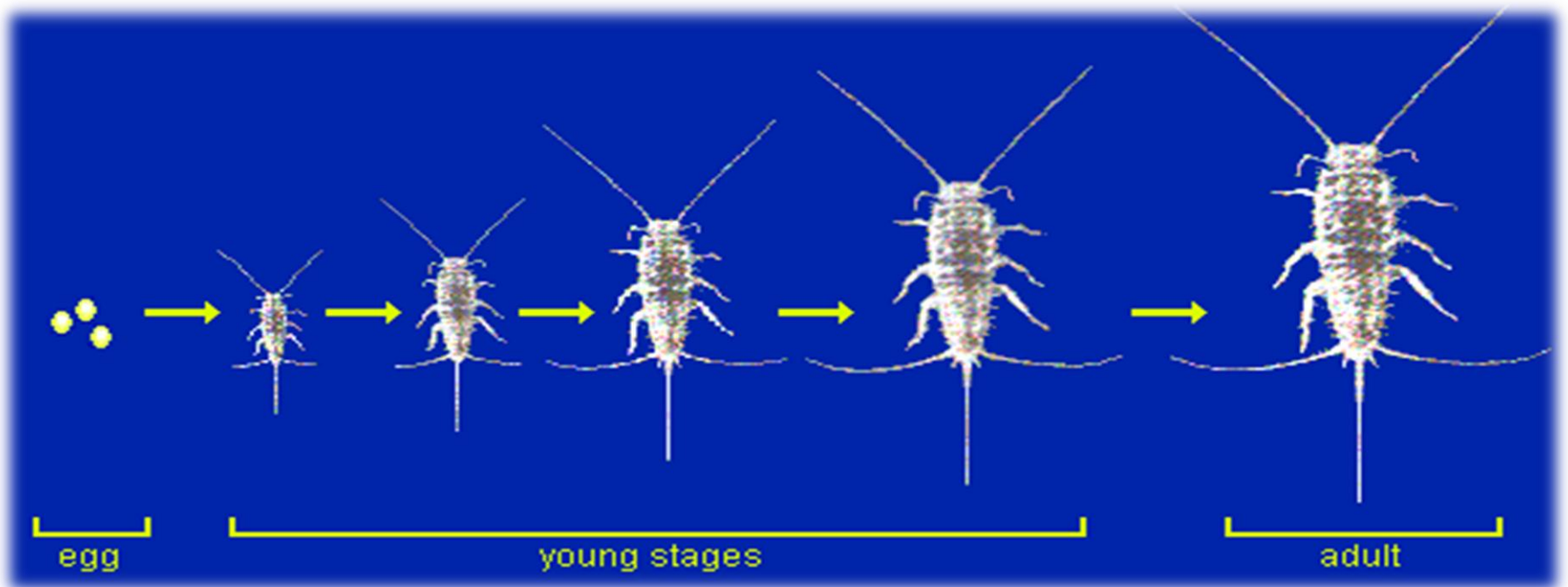

Diplura

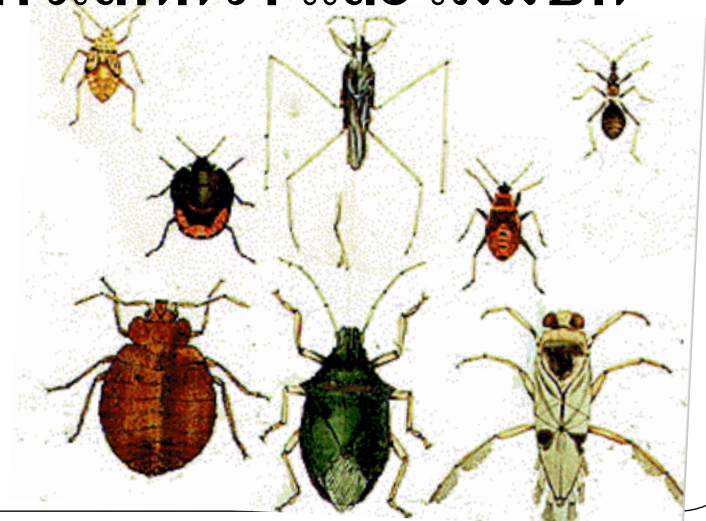
www.bumblebee.org

วงจรชีวิตของแมลงสามง่าม

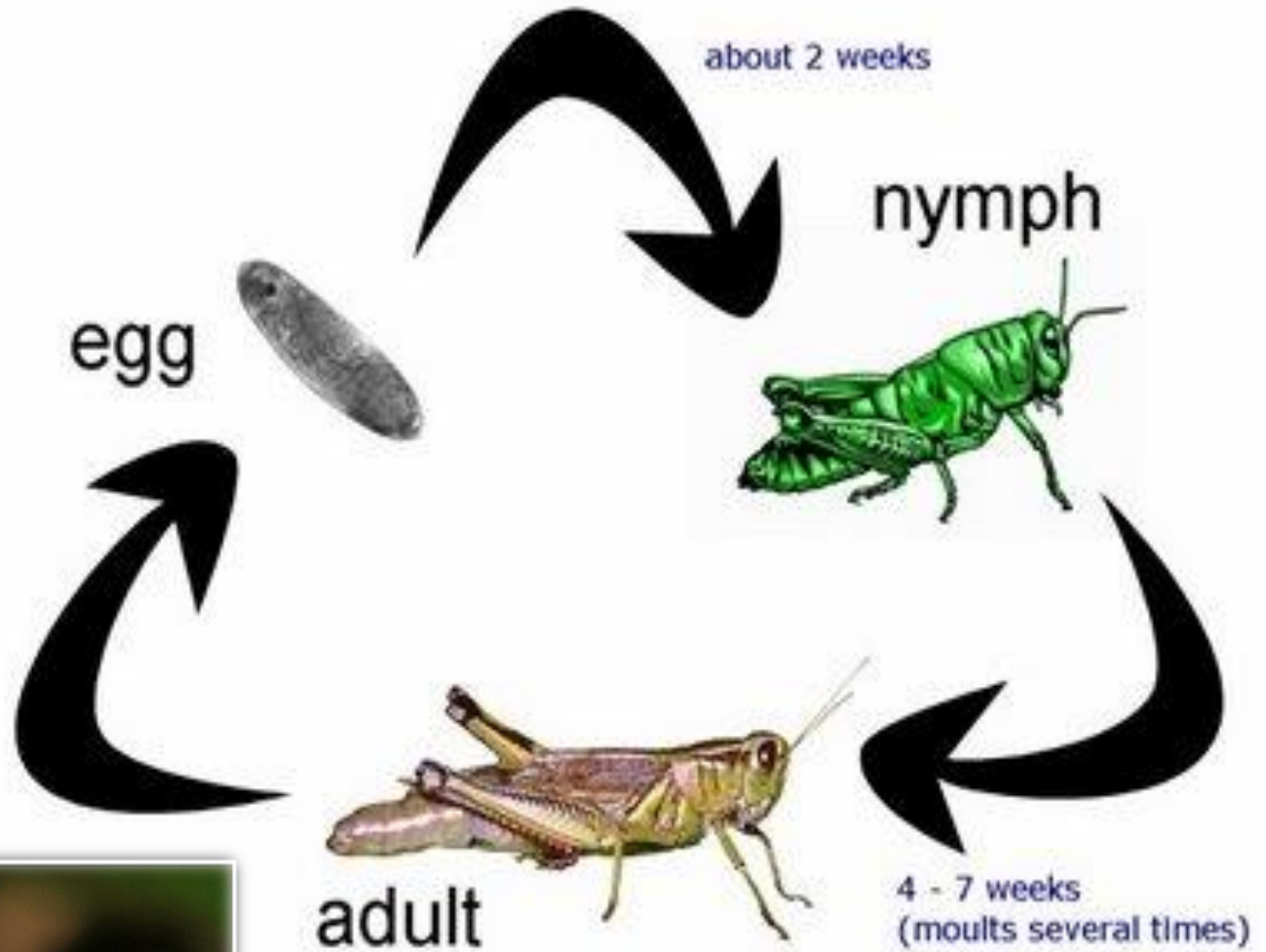

2) การเจริญเติบโตที่มีการเปลี่ยนแปลงรูปร่าง แบบไม่สมบูรณ์

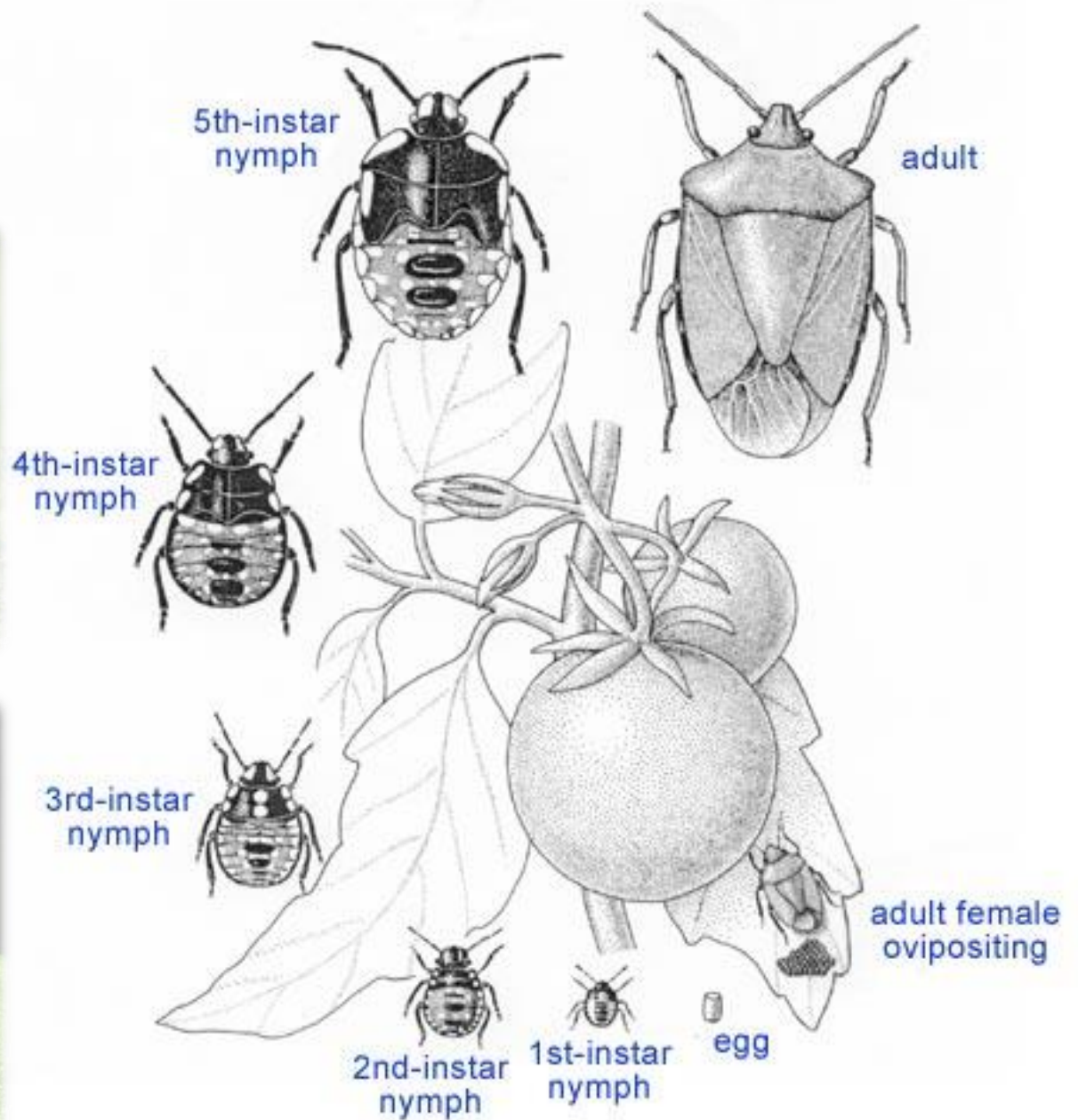
- เปลี่ยนแปลงรูปร่าง 3 ระยะ ได้แก่ ไข่ ตัวอ่อน และตัวเต็มวัย
- ตัวอ่อนมีลักษณะคล้ายตัวเต็มวัย แต่ตัวเล็กกว่า และไม่มีปีก

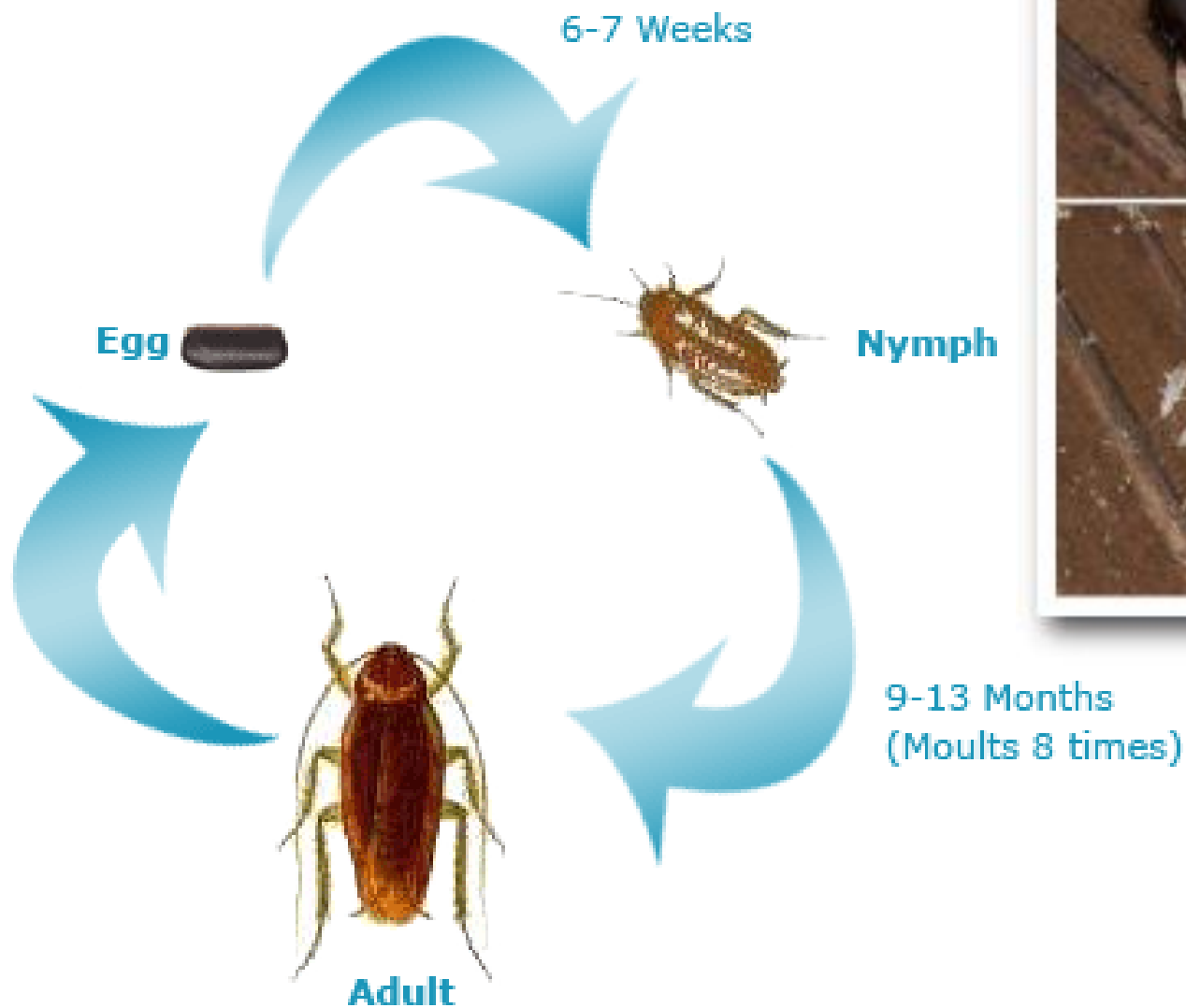
๓
ตักแตน

มวน

แมลงสาบ

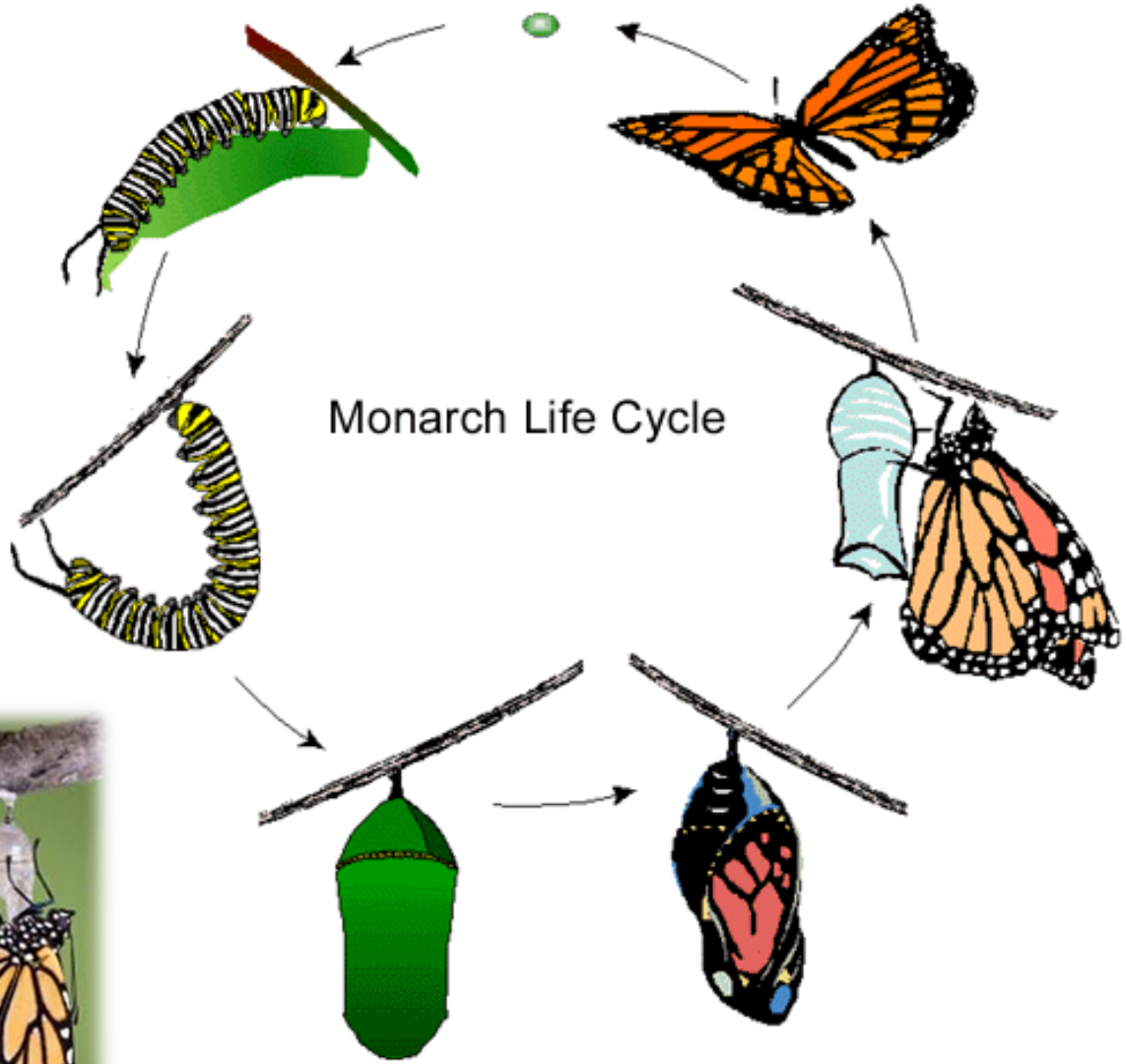

3) การเจริญเติบโตที่มีการเปลี่ยนแปลงรูปร่างแบบสมบูรณ์

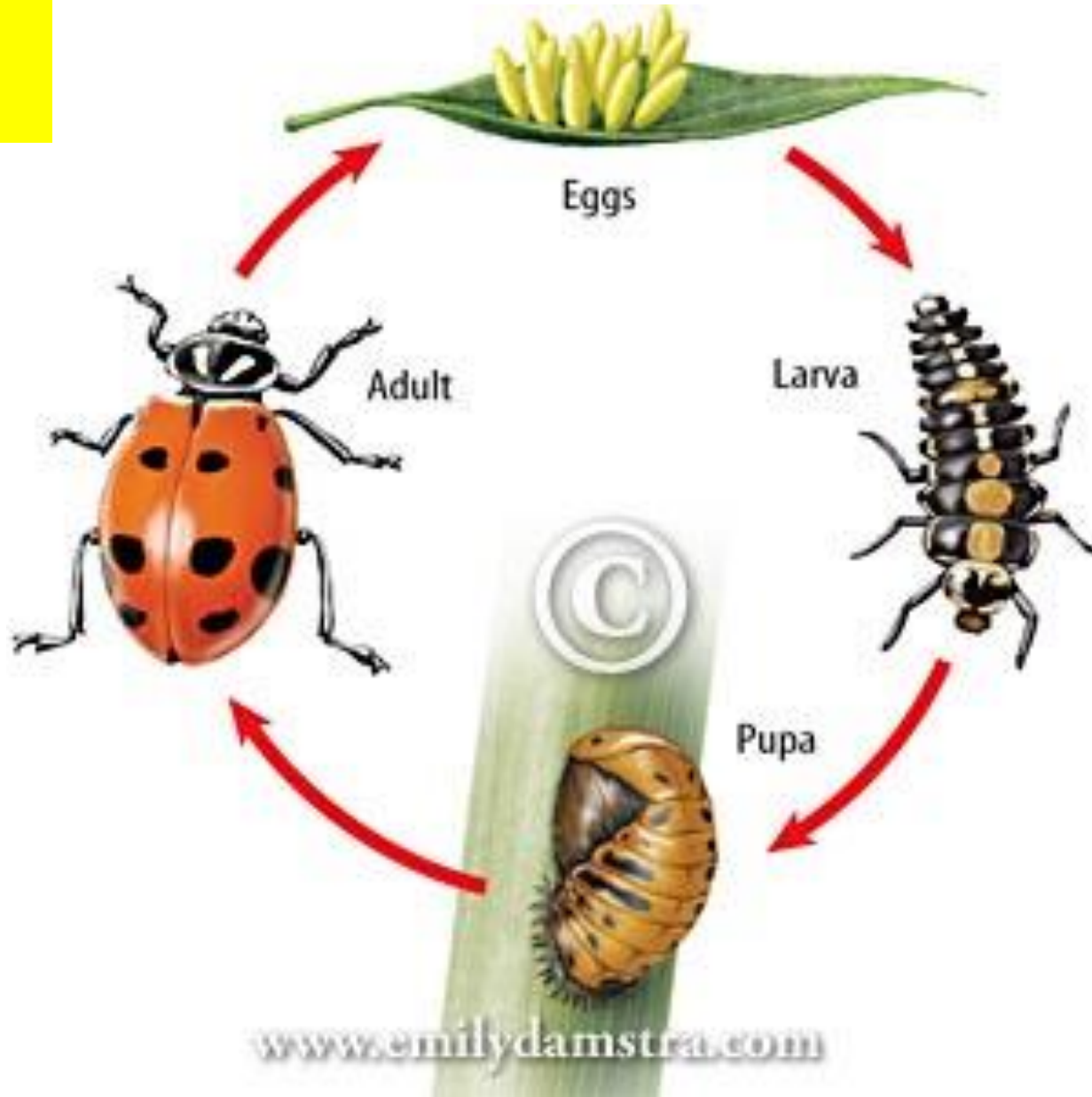
- เปลี่ยนแปลงรูปร่าง 4 ระยะ ได้แก่
ไข่ → ตัวอ่อน → ดักแด้ → ตัวเต็มวัย
- แต่ละระยะมีรูปร่างไม่เหมือนกัน

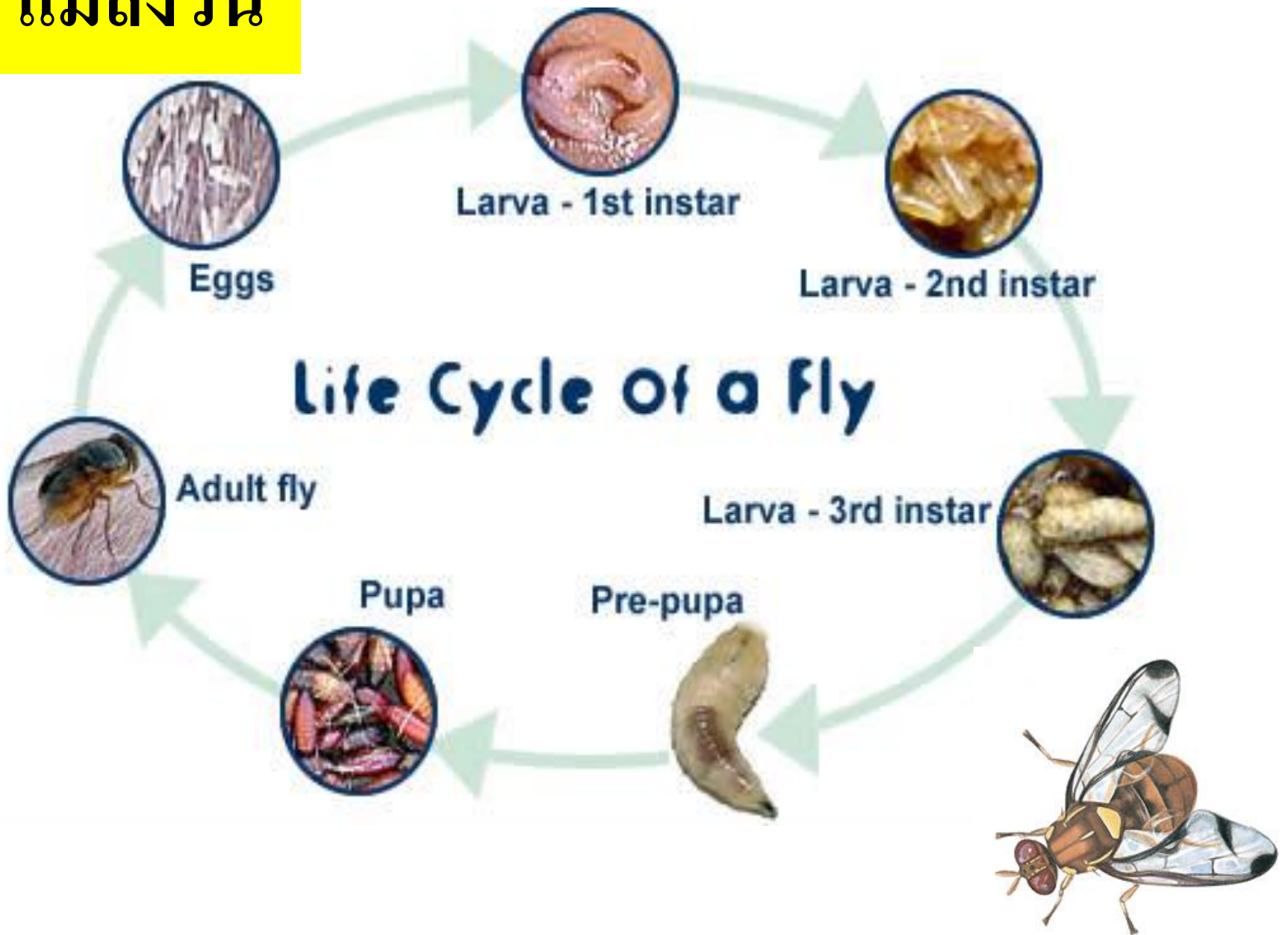
ผีเสื้อ

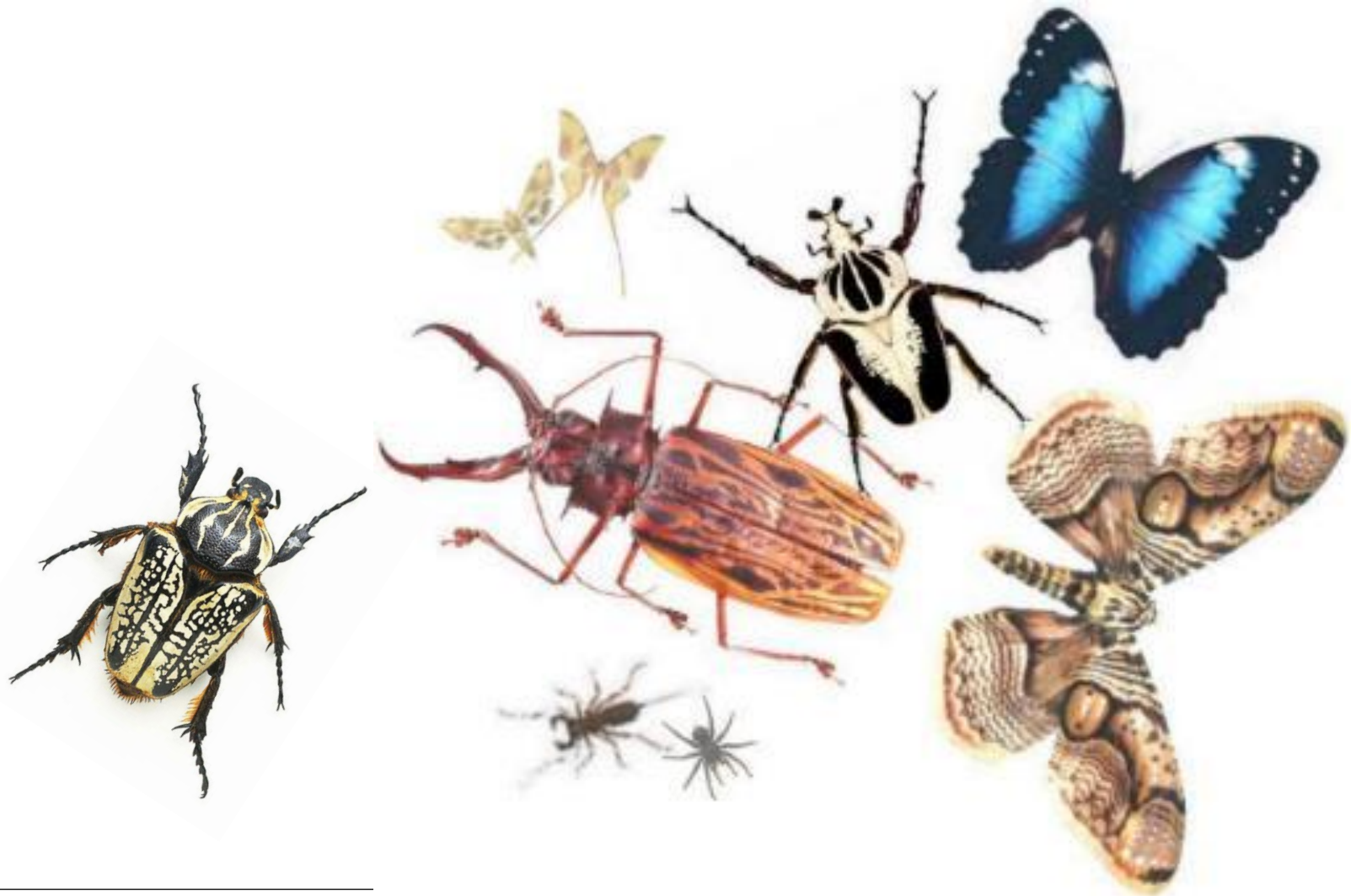
ด้วง

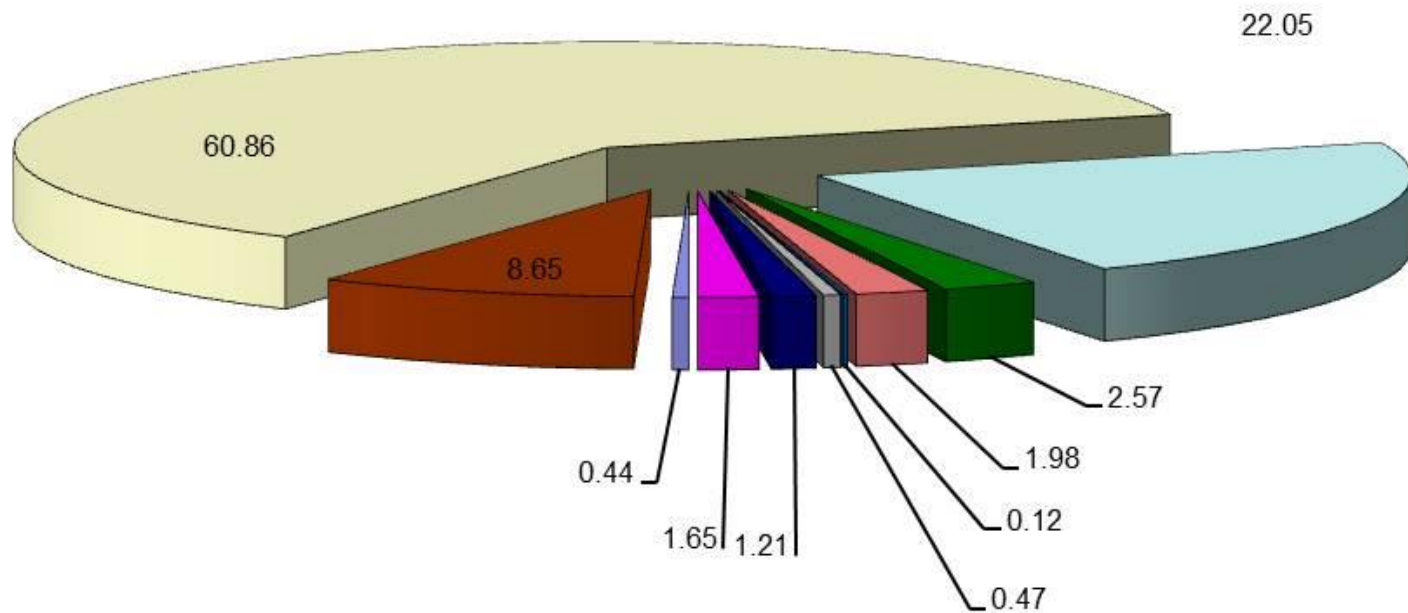
แมลงวัน

การจัดกลุ่มของแมลง

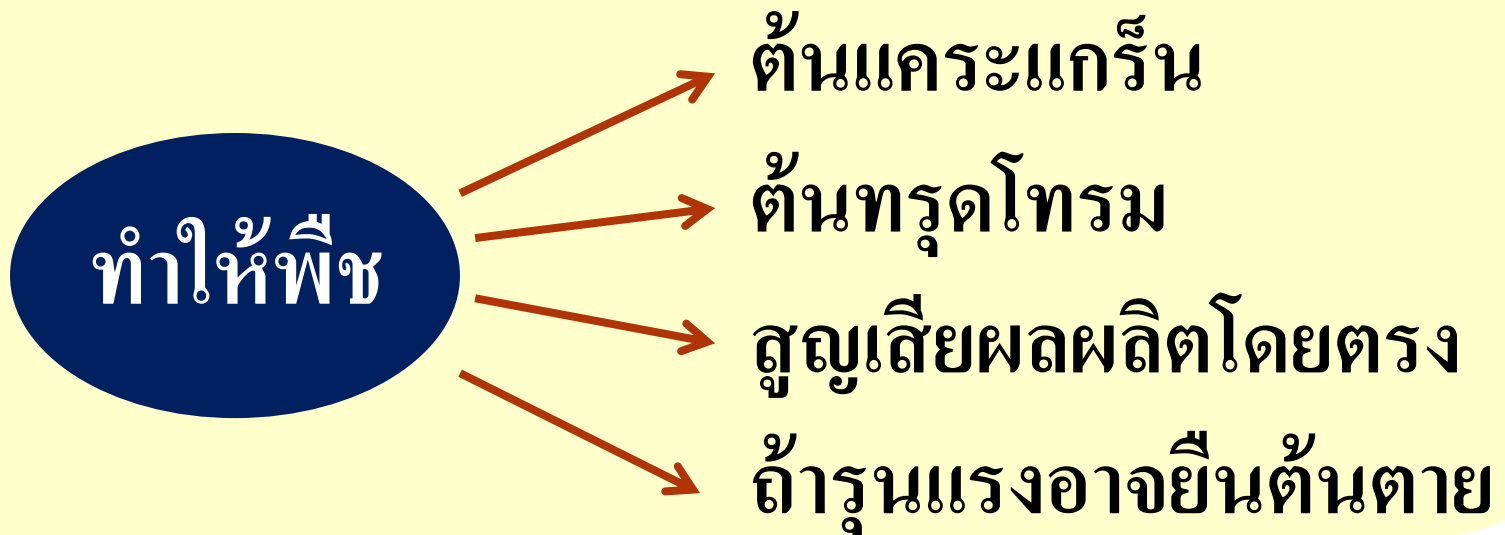
Pie Chart of Insect Orders

Blattaria	Coleoptera	Hemiptera	Hymenoptera
Isoptera	Lepidoptera	Mantodea	Odonata
Orthoptera	Thysanoptera		

ความสำคัญของแมลงศัตรูพืช

1. ทำลายใบ กิ่ง ลำต้น ราก ดอก ผล เมล็ด โดยการกัดกินภายนอก หรือเข้าไปกัดกินภายใน
2. ทำลายส่วนต่างๆ ของพืชโดยการดูดกินน้ำเลี้ยง และบางชนิด ถ่ายทอดเชื้อโรค

หนอนชอนใบส้ม

Phyllocnistis citrella

- ตัวเต็มวัยเป็นผีเสื้อกลางคืนขนาดเล็ก
- วางไข่เป็นฟองเดี่ยวๆ บริเวณใกล้เส้นกลางใบ
- หนอนมีสีเหลืองอ่อน ใกล้เคียงกับตัวอ่อนของหนอนชอนใบส้ม

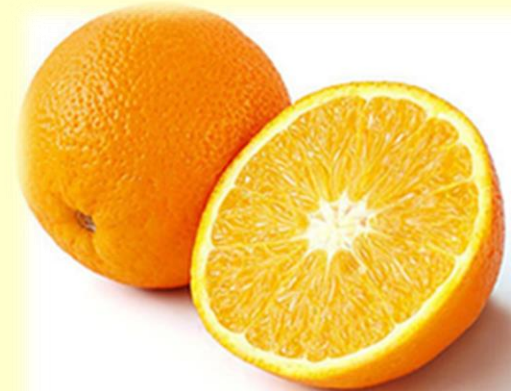
ความเสียหายและลักษณะการทำลาย

สร้างความเสียหายในระยะแตกใบอ่อน โดยหนอนกัดกินชอนไช
อยู่ในระหว่างผิวใบ รอยทำลายเป็นช่องทางให้เชื้อแบคทีเรีย
สาเหตุโรคแคงเกอร์

การป้องกันกำจัด

- บังคับการแตกยอดพร้อมกัน
- เก็บส่วนของพืชที่ถูกทำลาย นำไปเผา
- สำรวจหนอนในช่วงสัมผัสแตกใบอ่อน ถ้ายอดถูกทำลายเกิน 50% ให้พ่นสารฆ่าแมลง เช่น
 - petroleum spray oil
 - Imidacloprid
 - thiamethoxam

หนอนแก้วส้ม

Papilio demoleus

หนอนจะกัดกินใบอ่อนและยอด
อ่อนของพืชตระกูลส้ม

หนอนประกบใบส้ม

การป้องกันกำจัด

เก็บไข่ จับหนอน ทำลาย

ถ้าพบการระบาด และพบตัวหนอนมาก
ฉีดพ่นด้วยฆ่าแมลงต่างๆ เช่น แมททามิโด
ฟอส, สารสกัดสะเดา เป็นต้น

หนอนเจาะผลส้มโอ

Citripestis sagittiferella

- ผีเสื้อวางไข่เป็นกลุ่มในตอนกลางคืน เมื่อฟักจากไข่จะเจาะเข้าไปกินเนื้อผล
- ผลที่ถูกทำลายมียางไหลเยิ้ม ผลเน่าและร่วง

หนอนฝาดาย

Prays citri (Millierer)

หนอนเจาะเข้าไปกัดกินอยู่ภายในบริเวณ
เปลือกส้มโอ ทำให้ผิวเป็นปมตะปุ่มตะป่ำ

การป้องกันกำจัด

 ควบคุมการแตกยอด ออกดอกและติดผลให้อยู่ในระยะเดียวกัน

 เก็บผลถูกทำลายไปเผาไฟ

 ทำการห่อผลเมื่อผลส้มโออายุประมาณ 1 เดือน

 พ่นสารไซเพอร์เมทริน/ฟิซาโลน

แมลงค่อมทอง

Hypomeces squamosus

ตัวนี้จะกัดกินใบอ่อนและยอดอ่อนเสียหาย

การป้องกันกำจัด

- เขย่าต้นให้แมลงหล่นในภาชนะที่รองรับ แล้วนำไปทำลาย
- ถ้าพบการระบาดมาก ฉีดพ่นด้วยสารคาร์บาริล

เพลี้ยไก่แจ้ส้ม

Diaphorina citri

ตัวอ่อนและตัวเต็มวัยดูดกินน้ำ
เลี้ยงจากส่วนอ่อนๆ ของต้น
และเป็นพาหะนำโรครีนนิ่ง

การป้องกันกำจัด

🍊 หมั่นสำรวจโดยการสุ่ม 10 ต้น / สวน ต้นละ 5 ยอด
และสำรวจตัวเต็มวัยโดยใช้กับดักกาวเหนียวติด
5 กับดัก / ไร่

🍊 ยอดที่พบไข่ให้ตัดออกและนำไปเผาทำลาย

🍊 ระบาดรุนแรงใช้สารเคมี เช่น แลมบ์ดาไซฮาโลทริน
อิมิดาโคลพริด ปีโตรเลียมสเปรย์ออยล์

เพลี้ยไฟพริก

Scirtothrips dorsalis

Order : Thysanoptera

Family : Thripidae

ระบาดมากช่วงอากาศร้อน
ฝนทิ้งช่วงนาน

ความเสียหายและลักษณะการทำลาย

ยอดอ่อนและใบอ่อน

หึงกอ ใบไหม้ แคระแกร็น
ทำให้ชะงักการเจริญเติบโต

ความเสียหายและลักษณะการทำลาย

ดอก ร่วง

ผลอ่อน โตช้า ผลขนาดเล็ก
มีริ้วรอยลักษณะผิวขรุขระ
เรียกว่า *ผิวขี้กลาก*

การป้องกันกำจัด

- สำรวจมังคุดทุกต้นปดาห์ ในระยะมังคุดแตกใบอ่อน ออกดอก และติดผลอ่อน เพื่อเฝ้าระวังการระบาด
- อนุรักษ์ศัตรูธรรมชาติ โดยลดการพ่นสารเคมี
- ระบาดไม่รุนแรงพ่นด้วยน้ำเปล่า เพื่อให้เกิดความชื้นในทรงพุ่ม
- ใช้สารเคมี เช่น อิมิดาโคลพริด, ฟิโพรนิล, คาร์โบซัลเฟน

เพี้ยหอยสีแดงแคคิฟอร์เนีย

- มีกระาะแข็งห่อหุ้มลำตัวซึ่งอ่อนนุ่มอยู่ภายใน
- ตัวอ่อนและตัวเต็มวัยดูดกินน้ำเลี้ยงทำให้
คลอโรฟิลล์ถูกทำลาย ผลอ่อนชะงักการเจริญ

การป้องกันกำจัด

- 🍊 ตัดส่วนของพืชที่มีเพลี้ยหอยลงทำลายนำไปเผา
- 🍊 ใช้สารฆ่าแมลง เช่น อิมิดาโคลพริด, ไทอะมีโทแซม, คาร์โบซัลเฟน ผสมสารจับใบพ่นบริเวณที่ถูกทำลาย

ไรแดงแอฟริกัน

จะดูดกินน้ำเลี้ยงบนใบและผล ทำให้ใบ
เปลี่ยนเป็นสีเขียวจาง ระบาดรุนแรงใน
ขณะที่ผลยังเล็กอยู่จะทำให้ผลร่วง

โรขาวพริก

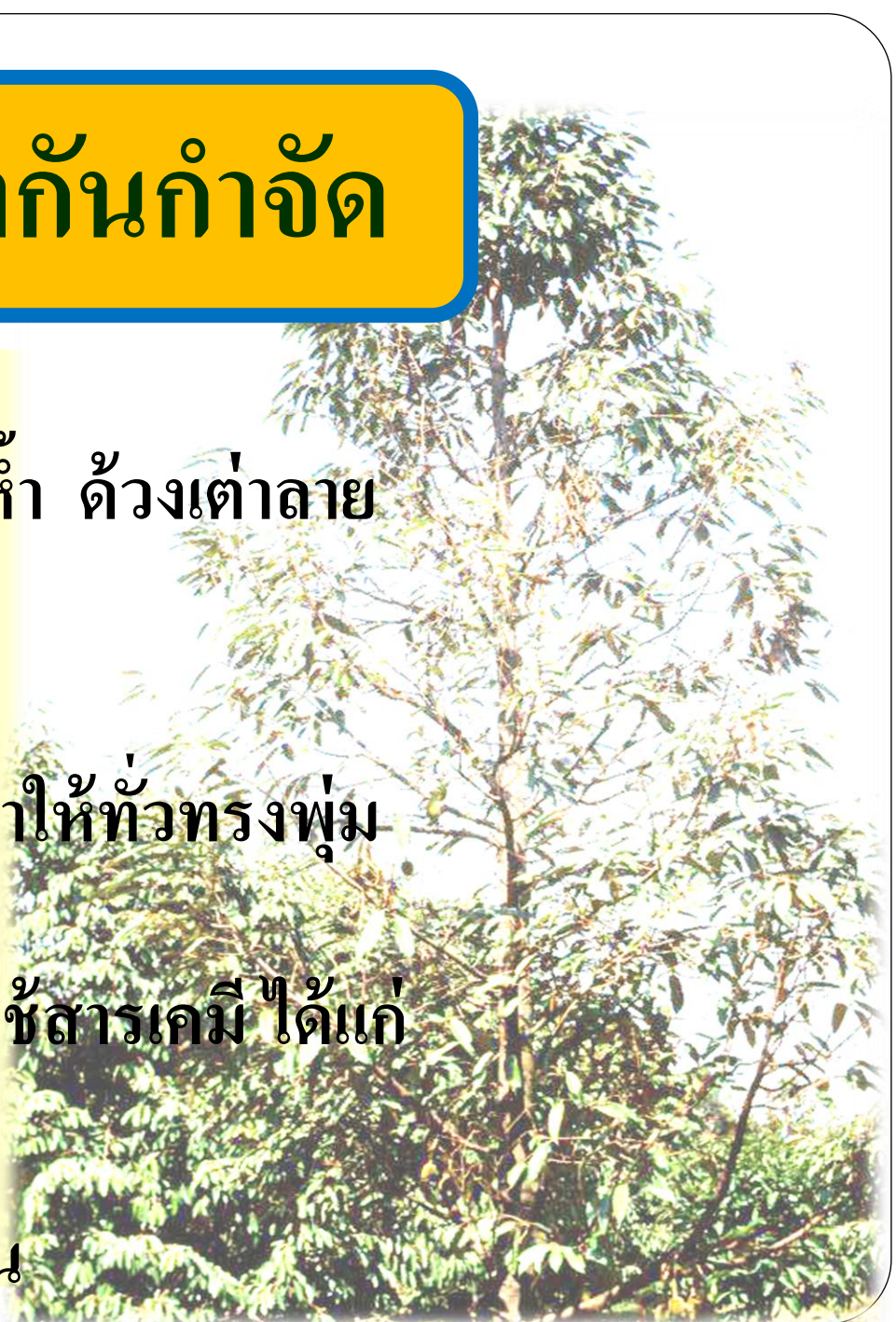
ทำลายให้ใบหงิก ขอบใบม้วนงอลง ใบเรียวเล็ก
หนาแข็งและเปราะ ผลอ่อนผิวเป็นแผลสีเทา
และไม่เจริญเติบโต

โรสนิมส้ม

การป้องกันกำจัด

- อนุรักษ์ศัตรูธรรมชาติ ไรตัวห้ำ ดัวงเต่าตาย แมลงวันขายาว แมงมุม
- สำรวจแมลงพบทั้งสวน ฉีดน้ำให้ทั่วทรงพุ่ม
- ถ้าพบไรแดงเฉลี่ย 10 ตัว/ใบ ใช้สารเคมี ได้แก่ โพรพาร์โกต์, อามีทราซ และเฮกซีไทอะซอกซ์ เป็นต้น

A vibrant assortment of fresh fruits including apples, oranges, grapes, pears, and strawberries. The fruits are arranged in a dense, colorful composition. The text "ขอบคุณและสวัสดีค่ะ" is overlaid in the center in a white, bold font.

ขอบคุณและสวัสดีค่ะ